

Jaarverslag 2015

N.V. Grasshopper Aluminum Company

Jaarverslag 2015

Inhoud

Directie verslag	3-9
-------------------------------	-----

Jaarrekening

Balans per 31 december 2015.....	10
Winst-en Verliesrekening over 2015.....	11
Kastroomoverzicht over 2015.....	12
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2015.....	13-31

Overige gegevens	32
-------------------------------	----

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	32
2. Statutaire bepalingen inzake winstbestemming	32
3. Gebeurtenissen na balansdatum.....	32

Directie verslag

N.V. Grassalco kan toch met een voldaan gevoel terugblikken op een jaar dat, ondanks de economische uitdagingen, op vele verschillende manieren als een succesvol jaar mag worden gezien. Het jaar 2015 was een jaar dat voor ons vooral in het teken stond van nauw volgen van de economische ontwikkelingen, de ontwikkeling op de markt, innovatie, goede samenwerkingen met begrip voor elkaar, veiligheid en duurzaamheid. Zoals opgenomen in artikel 21 lid 1 van de Statuten van N.V. Grassalco, leggen wij de door de directie opgemaakte jaarrekening ter vaststelling voor aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De jaarrekening is gecontroleerd door Lutchman & Co. Wij bevelen u aan, deze jaarrekening opgesteld door de directie tezamen met de controleverklaring van Lutchman & Co als zodanig vast te stellen.

Dhr. Sergio F Akiemboto President-directeur N.V. Grassalco

N.V. Grassalco is in 2015 doorgegaan met de investeringen het zoeken naar nieuwe afzetmarkten en het versterken van de interne organisatie. De Gravity Concentration Plant (GCP) voor goudproductie die in november 2014 te Maripaston in productie is gegaan, heeft meer vorm gekregen in 2015. Met de GCP wordt kwikvrij goud gewonnen.

Enkele doelen die voor het jaar 2015 gesteld waren zijn:

- Opvoeren productie van steenslag te Royal Hill
- Vestigen van duurzame afzetmarkten voor de productie van steenslag buiten Suriname
- Capaciteitsversterking van het huidige team en aantrekken gekwalificeerd kader
- Herijken doelen N.V. Grassalco; aanscherpen strategische doelen op lange termijn.
- Voortzetten onderhandeling extern partnerschap en finaliseren haalbaarheidsstudie voor de heropstart van de granietsproductie te Patamacca.
- Samenwerking met Suri Global Strategies (SGS) inzake exploratie werkzaamheden te Goliath gebergte.

In dit jaar is het innovatief denken van het bedrijf sterker tot uiting gekomen. De eerste export van boulders naar het eiland Barbados is een concreet voorbeeld van het innovatief denken geweest.

Het laden van de Boulders in de barge voor export naar Barbados

Algemene informatie N.V. Grassalco

Als Raad van Commissarissen, directeur en management, zijn wij dankbaar met de resultaten die de onderneming heeft geboekt in 2015. De gerealiseerde inkomsten voor het jaar 2015 bedroeg SRD 10.6 miljoen en is 11% hoger dan het jaar 2014. Vanwege de continue daling van de internationale goudprijzen in 2015 zijn de inkomsten uit royalty's veel lager uitgevallen dan geprognostiseerd was. Evenzo zijn de inkomsten uit de Maripaston operatie en de daaraan gekoppelde goud inning veel lager uitgevallen dan begroot, vanwege een veel lagere inning en de daling van de goudprijzen. Ook in dit jaar zijn de opbrengsten van de GCP niet volgens verwachting geweest. De steenslagverkopen zijn in dit jaar verder gestegen en heeft conform verwachting bijgedragen aan de inkomsten.

De grootste inkomstenbron van N.V. Grassalco wordt gevormd door de inkomsten uit royalty's welke voortvloeien uit de delfstoffenovereenkomst met IAMGOLD (Rosebel Gold Mine, Suriname). De directie en Raad van Commissarissen van N.V. Grassalco hebben in de Raadsvergadering besloten de vennootschap meer dan ooit te diversifiëren middels toevoeging van andere commerciële activiteiten, om zodoende de afhankelijke positie van royalty's op te vangen. De steenslag verkoop is redelijk op gang gekomen in 2015.

Financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren

Steenslag geproduceerd te Royal Hill en de royalty opbrengsten in kind:

	2015	2014
Steenslag geproduceerd (in m3)	194.951	147.749
Royalty opbrengsten in kind:		
- Goud (in troy ounce)	1.000,96	7.884
- Zilver (in troy ounce)	354,53	1.000

Business environment

De vennootschap is sterk afhankelijk van de inkomsten uit royalty's. In het jaar 2015 heeft de internationale trend van de goudprijzen zich verder negatief ontwikkeld. In januari 2015 bedroeg de prijs per troy ounce USD 1,184.25 waarbij deze verder is gekelderd naar USD 1,062.25 in december 2015 (bron: London Bullion Market Association (LBMA)). Vanwege deze ontwikkeling op de goudmarkt, heeft de directie samen met de Raad van Commissarissen besloten verder te gaan met de diversificatie van de bedrijfsactiviteiten ten einde de risico's en onzekerheden uit deze sector te verkleinen.

In 2014 heeft Grassalco het ISO 9001 – certificaat behaald. Hiermee worden de bedrijfsprocessen continu geëvalueerd en aangescherpt teneinde de ISO-certificering te behouden.

In 2015 zijn de ISO 9001:2008 normen vernieuwd naar ISO 9001:2015. Deze norm is voornamelijk gericht op risicomanagement, het zogenaamde risico-based denken. Het gaat meer om het verantwoord omgaan met het milieu.

Verantwoord maatschappelijke ondernemen

Milieu

N.V. Grassalco streeft naar het vervullen van een leidende rol in de verwerking van mineralen en erts in Suriname. De Grassalco medewerkers dragen gezamenlijk bij aan de groei van dit bedrijf, maar tegelijkertijd met de bewustwording om verantwoord om te gaan met onze bodemschatten. Ook streven wij naar duurzame ontwikkeling in de mijnbouwsector en verantwoord om te gaan met het milieu. Dit willen wij bereiken door ons te committeren aan nationale en internationale kwaliteitseisen om zodoende op zowel een veilige als milieuverantwoorde wijze te werk te gaan. Het milieuaspect krijgt dit jaar meer aandacht. Als staatsmijnbouwbedrijf hebben wij met onze activiteiten direct te maken met het milieu en willen wij ook het goede voorbeeld geven. Binnen de afdeling Health, Safety, Environment & Community is dit een gerichte specialisatie. Door globale milieuveranderingen en grotere bewustwording van gemeenschapsaspecten, is het nu nog meer dan ooit van belang zorgvuldig met het milieu om te gaan.

Enkele van de activiteiten die de afdeling HSEC dit jaar heeft uitgevoerd zijn:

- Rehabilitatie plan Maripaston
- ESIA Rapport opleveren voor het Project Maripaston;

- Het houden van drills (simulaties van incidenten), een certificeringeis; van zowel ISO als OHSAS voor de organisatie om een Emergency Response plan te hebben;
- Water Monitoring te Maripaston i.s.m. Bureau Openbare Gezondheidszorg (BOG);
- Initiële milieu-inspectie door NIMOS te Royal Hill;

In 2016 zal meer aandacht worden besteed aan Waste Management. Het is van belang dat alle bedrijfsonderdelen van N.V. Grassalco bewust zijn van de wijze waarop omgegaan moet worden met de gegenereerde afvalstromen. Het doel is om zoveel mogelijk afval te verminderen en waar mogelijk te voorkomen. Op deze manier zorgen wij voor een milieuvriendelijke en groene organisatie. Het installeren van Weather stations t.b.v. de operations zal ook worden gerealiseerd. Verder zal een Milieu Beleid worden voorbereid en zullen de nodige voorbereidingen worden getroffen ter uitvoering van een ESIA-onderzoek in Commewijne.

Personeelsaangelegenheid

In 2015 is het personeelsbestand in vergelijking met 2014, met zes (6) gestegen. Dit is een procentuele stijging van 5.2 %. Waar in 2014 het personeelsbestand 115 bedroeg is deze in 2015 gestegen naar 133. Het aantal vrouwen is 29 en het aantal mannen 104, de gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 37 jaar.

In 2015 zijn er geen nieuwe operaties opgestart, wel was de oplevering van een nieuw kantoorpand een feit. Vanwege de groei in het personeelsbestand was het onvermijdelijk dat wij op een gegeven ogenblik voor nieuwe huisvesting zouden moeten zorgen.

Na diverse verbouwingsactiviteiten in ons oud pand, hakten wij de knop door en bouwden een zeer modern kantoorpand.

Bij de opzet van dit pand is er rekening gehouden met de kernwaarden van de organisatie.

Nieuw bedrijfsgebouw NV Grassalco

Management Development

Begin 2015 is er een management development traject ingezet, waarin zowel top- als lager management hebben geparticipeerd. Doel van dit traject was om de leiderschapskwaliteiten aan te scherpen en zodoende verbeterde resultaten te realiseren voor de organisatie.

HRM maakte een aanvang met de implementatie van de Performance & Competence Management (PCM) Cyclus. De voorbereidingen hiertoe zijn getroffen in 2014 door het in nauw samenspraak met de overige afdelingsverantwoordelijken benoemen van de jaartargets voor 2015.

Bij Performance & Competence Management gaat het om het vaststellen/behalen van doelen en resultaten bij medewerkers. Managers en medewerkers voeren in dit kader tenminste drie gesprekken per jaar met elkaar. Het gaat daarbij om een planningsgesprek, een functioneringsgesprek en een beoordelingsgesprek. Tijdens het planningsgesprek worden er naast de afspraken over de taken (wat ga je doen, hoe ga je het doen) afspraken gemaakt over de benodigde kennis en de gewenste competentieontwikkeling. Dit gesprek vindt meestal plaats in januari of februari. Tijdens het functioneringsgesprek (periode mei-juli) wordt de voortgang van de gemaakte afspraken uit het planningsgesprek besproken en tijdens het beoordelingsgesprek (periode oktober-november) wordt er een waardering/oordeel gegeven ten aanzien van de gemaakte afspraken ten opzichte van de realisatie. De beoordeling wordt daarom direct gekoppeld aan het beloningsbeleid van de organisatie.

Maatschappelijke projecten en donaties

In 2015 heeft N.V. Grassalco diverse projecten en initiatieven gesponsord. N.V. Grassalco heeft ook gedoneerd aan diverse initiatieven. Enkele van deze activiteiten zijn:

- Delinquentenzorg, 35 cube 0-8 mm steenslag
- Stinasu (renovatie lodges Natuurpark Brownberg)
- Nationaal Leger Brigade t.b.v. dakplaten Leger museum
- Stichting Ontwikkelingscentrum Coronie,
- Suriname Sport Ontwikkelingsfonds van Brownsweg
- UN MDG Jeugdambassadeurs Programma,
- Uitreiking schoolpakketten Brokopondo
- Gemeente Bestuur Marshallkreek, t.b.v. renovatie kerkgebouw

Onderzoek en ontwikkeling

Maripaston gebied

De onderzoeken (exploratie) van 2014 binnen het Maripaston gebied die middels linecutting, augering, trenching zijn gedaan op de door porknockers verwerkt materiaal (tailings) alsook op primair materiaal, zijn voortgezet in het jaar 2015. Op basis van de resultaten is besloten enkele gaten te boren om te kijken als er genoeg winbaar goud aanwezig is. De inkomsten zullen bepalen wat er verder gedaan zal worden.

Lely gebied

In het Lely gebied zijn in 2015 geen intensieve werkzaamheden verricht. De activiteiten van 2014 zijn verder bestudeerd en er zijn gesprekken gevoerd met potentiële partners voor een eventuele samenwerking.

Toekomstperspectief

N.V. Grassalco ontvangt conform de delfstoffen overeenkomst met Rosebel Gold Mines N.V. ongeveer SRD 70 miljoen per jaar aan royalty's van IAMGOLD waarvan 80% gelijk door de Centrale Bank van Suriname wordt ingehouden als bijdrage van N.V. Grassalco aan de staatskas. De resterende 20% wordt door N.V. Grassalco gebruikt om te investeren zodat de bestaanszekerheid gegarandeerd is. Financiering van kapitaalintensieve investeringen in exploratie, exploitatie en "new business development" zal met de royalty opbrengsten en mogelijke Joint - ventures plaatsvinden. Op lang termijn wordt gedacht aan het aantrekken van kapitaal via aandelenmarkten. Structurele waarde creatie uit de inkomstenpost Royalty IAMGOLD zal onzes inziens tussen 2020 en 2025 aanbreken.

N.V. Grassalco voert kapitaalintensieve projecten uit. De middelen voor de financiering van lopende bedrijfsactiviteiten (kosten ondersteunende afdelingen en diensten) moeten noodzakelijkerwijs gefinancierd worden uit royalties, de steenslagexploitatie, de verkoop van winbare bouwmaterialen en inkomsten uit het tailingsproject.

Voor 2016 zijn investeringen gepland die betrekking hebben op de voorzetting van commerciële activiteiten, die de ontwikkeling van strategische partnerschappen in sectoren met positieve ontwikkelingsperspectieven zoals steenslag, goud, kaolien, graniet en het ontwikkelen van nieuwe ondernemingsgebieden zal stimuleren. Voordat wij overgaan tot investeren zullen wij gedegen studies (exploratie en feasibility studies) moeten doen om zodoende de beste keus te kunnen maken voor investeringsopties met het hoogste rendement.

De investeringsprojecten die voor 2016 op het programma staan zijn:

- Continueren van het exploratie programma te Maripaston
- Continueren van het exploratie programma te Lely
- Het in ontwikkeling brengen van Phedra en Kamp 52 op basis van een gedegen
- Exploratie programma en feasibility study gericht op steenslag en/of boulder export
- (Laten) exploiteren van de zandput te Sinabo (Commewijne).

Alhoewel de goudsector momenteel ongunstig is en volgens prognoses ook in 2016 een dalende trend zal hebben, zal er toch geïnvesteerd worden in de goudsector. Dit in de overtuiging dat de vraag naar goud, door opkomende economieën z.a. India en China, zal toenemen, met als gevolg dat de goudprijs wederom zal stijgen.

Vooralsnog opereert N.V. Grassalco op nationaal niveau. Met het sluiten van samenwerkingsverbanden wil zij haar operaties uitbreiden naar de regio.

Wij benadrukken dat we moeten blijven investeren in andere inkomstenbronnen, met in achtneming dat de spreiding optimaal is, om zodoende te zorgen dat onze afhankelijkheid van de Royalty's afneemt.

Onze keuze in investeringsprojecten moet op lange termijn waarde creëren en superieure rendementen bieden die aangewend worden voor onze continuïteit en verbeteren van het welzijn niveau in Suriname.

Hoewel we vinden dat we ons op het goede spoor bevinden en dat we aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt, zijn we ons er ook van bewust dat er nog meer moet gebeuren. Onze strategie beoogt geen omwenteling, maar ontwikkeling. Innovatie, efficiëntie, effectiviteit en vooruitgang zijn van eminent belang als wij onze beloften aan u ook in de toekomst willen blijven nakomen. Wij kunnen u namens het management en de Raad van Commissarissen verzekeren, dat waarde creëren voor onze aandeelhouders nog steeds onze topprioriteit is. We blijven met z'n allen geestdriftig samenwerken aan het succes van N.V. Grassalco.

De verwachtingen voor de toekomst zijn positief. Op basis van de ontwikkelingen binnen en buiten Suriname wordt de vraag naar steenslag nationaal als internationaal groter. Verder vormen de toegewijde inzet van onze medewerkers en de loyaliteit van onze klanten een belangrijke basis voor de positieve vooruitzichten. Wij zien de toekomst vol vertrouwen tegemoet.

Dankwoord

Wij spreken onze dank uit voor de wijze waarop het management, staf en het personeel actief hebben ingespeeld op de veranderende marktomstandigheden en wederom hard hebben gewerkt om gezamenlijk tot een goed resultaat te komen.

Bedankt voor het vertrouwen.

Paramaribo, 31 augustus 2018

Sergio Akiemboto - President Directeur

Jaarrekening

Balans per 31 december 2015

(vóór resultaatbestemming)

in SRD	Referenties	2015	2014
Activa			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	4	39.902.086	39.323.822
		<u>39.902.086</u>	<u>39.323.822</u>
Vlottende activa			
Vorraden	5	3.104.851	2.527.088
Vorderingen	6	22.092.457	16.175.207
Effecten	7	35.260.000	36.000.000
Liquide middelen	8	58.684.012	49.723.408
		<u>119.141.320</u>	<u>104.425.703</u>
		<u>159.043.406</u>	<u>143.749.525</u>
Passiva			
Eigen vermogen			
	9	51.291.124	40.845.893
Voorzieningen			
	10	15.856.552	14.525.255
Kortlopende schulden			
	11	91.895.729	88.378.377
		<u>159.043.406</u>	<u>143.749.525</u>

Winst-en-verliesrekening over 2015

in SRD	Referenties	2015	2014
Omzet	13	21.464.640	14.156.780
Kostprijs omzet	14	(20.500.277)	(9.097.591)
Brutowinst		964.363	5.059.189
Bedrijfskosten	15	(19.042.424)	(20.436.897)
		(18.078.061)	(15.377.708)
Overige opbrengsten	16	15.117.411	18.799.269
Bedrijfsresultaat		(2.960.650)	3.421.561
Financiële baten en lasten	17	13.560.933	1.028.538
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		10.600.284	4.450.098
Belastingen uit gewone bedrijfsvoering	18	(3.816.102)	(1.602.036)
Belastingverrekening	18	3.816.102	1.602.036
Resultaat na belastingen		10.600.284	4.450.098

Kasstroomoverzicht over 2015

in SRD	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	(2.960.650)	3.421.561
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	4.867.213	3.731.077
- Desinvesteringen in materiele vaste activa	73.216	5.670
- Waardevermindering van vlottende activa	(581.543)	(334.156)
- Herwaarderingsreserve adjustment	(155.053)	-
- Dotatie voorziening	1.331.297	94.702
	<u>2.574.481</u>	<u>6.918.854</u>
Veranderingen in werkkapitaal		
- Toename voorraden	(577.763)	1.229.956
- Afname/toename vorderingen	4.970.250	(880.434)
- Toename kortlopende schulden	3.517.352	27.847.744
	<u>10.484.320</u>	<u>32.656.208</u>
- Ontvangen interest	3.312.542	2.683.974
- Betaalde interest	(7.631)	(2.725)
- Betalingskorting & rekenverschillen	(49.934)	49.783
Kasstroom uit operationele activiteiten	13.739.298	35.387.240
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- Investerings in materiele vaste activa	(5.518.694)	(16.258.694)
- Investerings (disinvestering) in effecten	740.000	(36.000.000)
- Financiering	-	(10.887.500)
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	(4.778.698)	(63.146.194)
Netto-kasstroom	8.960.604	(27.758.954)
Liquide middelen, 1 januari	49.723.408	77.482.362
Liquide middelen, 31 december	58.684.012	49.723.408

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2015

1. Algemeen

1.1 Voornaamste activiteiten

N.V. Grasshopper Aluminum Company (hierna: “de Vennootschap” of “Grassalco”) gevestigd te Paramaribo, Suriname aan de Sir Winston Churchillweg no.3, is een naamloze vennootschap opgericht op 27 augustus 1971, waarvan de aandelen voor 100% in het bezit zijn van de Staat Suriname.

De activiteiten van de vennootschap bestaan uit de exploratie van mineralen: goud, bauxiet en natuurstenen. De algemene doelstelling van de onderneming is het opereren, zelfstandig of samen met (buitenlandse) investeerders, in minerale concessies om de mijnbouwsector in Suriname te ontwikkelen. Concessies worden door de Surinaamse overheid verleend.

1.2 Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaardbare richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

1.3 Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

1.4 Grassalco organisatie

Grassalco heeft de volgende dochterondernemingen opgericht in januari 2012:

- Grasshopper Bauxite N.V.;
- Grasshopper Gold N.V.; en
- Grasshopper Natural Stones and Aggregates N.V.

De bovengenoemde dochterondernemingen hadden geen verrichtingen vanaf en voor de jaren eindigend 31 december, 2015 en 2014.

2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor vergelijkings doeleinden zijn de vergelijkende cijfers 2014 conform de wijze van presenteren 2015 aangepast.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met

een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in Surinaamse dollar (SRD), de functionele valuta van de onderneming. De SRD is valuta van de economische omgeving waarin de vennootschap actief is.

2.2 Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen:

- Voorzieningen
- Inkomstenbelasting

3 Aanzienlijke grondslagen voor financiële verslaggeving

3.1 Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta's

Transacties in vreemde valuta's

Transacties luidende in vreemde valuta's worden in de betreffende functionele valuta van de vennootschap omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. In vreemde valuta's luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar SRD's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's die tegen actuele waarde worden opgenomen, worden naar SRD's omgerekend tegen de wisselkoers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als deel van de herwaarderingsreserve rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

De gehanteerde koersen per 31 december 2015 and 2014 zijn als volgt:

	2015	2014
	SRD	SRD
USD 1	4.04	3.35
EUR 1	4.32	4.62

3.2 Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), verstrekte leningen en overige vorderingen en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). De entiteit heeft echter dergelijke afgeleide financiële instrumenten niet.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handelsportefeuille

Indien de onderneming financiële instrumenten heeft verworven of is aangegaan met het doel het instrument op korte termijn te verkopen, maken deze deel uit van de handelsportefeuille en worden deze na eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

3.3 Immateriële vaste activa

Kosten van oprichting en uitgifte van aandelen

Ontwikkelingskosten

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten. De ontwikkeling van een immaterieel vast actief wordt commercieel haalbaar geacht als het technisch uitvoerbaar is om het actief te voltooien, de onderneming de intentie heeft om het actief te voltooien en het vervolgens te gebruiken of te verkopen is (inclusief het beschikbaar zijn van adequate technische, financiële en andere middelen om dit te bewerkstelligen), de onderneming het vermogen heeft om het actief te gebruiken of te verkopen, het waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren en de uitgaven gedurende de ontwikkeling betrouwbaar zijn vast te stellen.

Ontwikkelingskosten worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Zij omvatten voornamelijk de salariskosten van het betrokken personeel; de geactiveerde kosten worden na beëindiging van de ontwikkelingsfase afgeschreven over de verwachte gebruiksduur, welke per project bepaald wordt. De lopende projecten betreffen Lely, Maripaston en Goliath. De afschrijving vindt plaats volgens de lineaire methode.

De kosten voor onderzoek en de overige kosten voor ontwikkeling worden ten laste van het resultaat gebracht in de periode waarin deze zijn gemaakt.

Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

Concessies worden gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Concessies hebben onder meer betrekking op de exploitatie van mijnen. Tot op heden is de aanschafprijs van deze concessies nul (0) SRD.

Het geactiveerde bedrag wordt volgens de lineaire methode afgeschreven gedurende de tienjarige looptijd van de overeenkomst.

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa

Vooruitbetalingen op immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Op vooruitbetalingen op immateriële vaste activa wordt niet afgeschreven.

3.4 Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

• Gebouwen	5%
• Transportmiddelen	10%-25%
• Machines en zwaar materieel	12%-20%
• Kantoorinventaris	20%-33%
• Overige materiële vaste activa	5%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

3.5 Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te bepalen voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

3.6 Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

3.7 Voorraden

De voorraad goud en zilver worden gewaardeerd op basis van actuele waarde. Op grond hiervan worden de waarde vermeerderingen opgenomen in een herwaarderingsreserve. Waardeverminderingen worden ten laste van de herwaarderingsreserve gebracht voor zover het desbetreffend actief hieraan voorafgaand ten gunste van de herwaarderingsreserve is opgewaardeerd. Indien de herwaarderingsreserve voor een actief nihil is, worden de waardeverminderingen direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De voorraad steenslag en overige voorraden worden gewaardeerd op basis van de vervaardigingsprijs. De vervaardigingsprijs omvat alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging, alsmede gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

3.8 Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

3.9 Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening pensioenen

De vennootschap heeft een toegezegde-pensioenregeling voor nagenoeg alle medewerkers met een contract. De netto verplichting van de vennootschap wordt berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de huidige en voorgaande perioden. Deze aanspraken zijn verdisconteerd om de contante waarde te bepalen, en de reële waarde van de fondsbelegging wordt in mindering gebracht en gewaardeerd hetzij tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen of tegen de contante waarde van deze kosten. De rekenrente is vastgesteld op 4% en de sterftেকansen zijn ontleend aan de sterftetafels “Gehele Bevolking, waanemingsperiode 2000-2005” met een leeftijdsterugstelling van 1 jaar voor zowel mannen als vrouwen.

Voorziening herstelkosten

De kosten van herstel zijn verantwoord via de opbouw van een voorziening gedurende de verwachte gebruiksduur van de mijn. De voorziening is getroffen ter grootte van het bedrag dat noodzakelijk is voor de afwikkeling van de verplichting van herstel. Het bedrag van de initiële voorziening en de jaarlijkse wijzigingen zijn ten laste van de winst-en-verliesrekening verwerkt. De voorziening van de herstelkosten zijn tegen de actuele waarde opgenomen.

Voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen

Een voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen wordt gevormd indien het waarschijnlijk is dat de onderneming in een procedure zal worden veroordeeld. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld, en omvat tevens de proceskosten.

3.10 Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd financiële instrumenten.

3.11 Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van steenslag en bouwmaterialen worden opgenomen in de omzet tegen de actuele waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van retouren en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen. Opbrengsten uit de verkoop van steenslag en bouwmaterialen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van voortgezette betrokkenheid bij de goederen.

De overdracht van risico's en voordelen varieert naar gelang de voorwaarden van de betreffende verkoopovereenkomst. Voor de verkoop van steenslag en bouwmaterialen vindt de overdracht doorgaans plaats op het moment dat het product aankomt bij de klant; voor sommige internationale leveringen geldt echter het moment dat de goederen bij de betreffende vervoerder zijn ingeladen.

Royalty opbrengsten

Op basis van de Delfstoffenovereenkomsten tussen Rosebel Gold Mines N.V. en de vennootschap, ontvangt het bedrijf de volgende royalty's:

- een bruto royalty van 2% van de goud productie bij Rosebel Gold Mines N.V.
- een royalty van 2% van de overige opbrengsten van alle andere mineralen.
- een additionele royalty van 6.5% indien en voor zover de prijs van USD 425 per troy ounce goud wordt overschreden.

De rechten op de 2% royalty's worden per maand "in kind" toegekend op basis van de productie en worden gehouden op een pool account bij de Royal Canadian Mint.

De toekenning van de royalty's 'in kind' wordt ieder kwartaal verantwoord als overige opbrengsten tegen de actuele waarde berekend op basis van de notering van de London Bullion Market Association (LBMA) goudprijs.

De additionele royalty van 6,5% is betaalbaar in USD aan het eind van elk kwartaal van het kalenderjaar. Deze royalty wordt na afloop van het desbetreffend kwartaal in cash ontvangen en wordt verantwoord als overige opbrengsten op het moment van storting op de bankrekening van N.V. Grassalco.

Als Afdracht wordt, in opdracht van de Staat Suriname, gelijktijdig met de verantwoording van de royalties als overige opbrengsten, een schuld verantwoord aan de Staat Suriname van 80% van de royalties.

3.12 Personeelskosten

Personeelsbeloningen

De beloning bestaat uit een vast salaris en het bedrag van de toekomstige aanspraken – zoals bijvoorbeeld jubileumuitkeringen, bonussen en gratificaties – dat werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de verslagperiode en voorgaande perioden.

Pensioen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfspensioenfonds. Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon.

Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. N.V. Grassalco heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht. Dit geldt voor medewerkers die voor 2012 in dienst zijn getreden.

3.13 Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Indien de boekwaardes van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving afwijken van hun fiscale boekwaardes, is sprake van tijdelijke verschillen.

Voor belastbare tijdelijke verschillen wordt een voorziening latente belastingverplichtingen getroffen. Voor verrekenbare tijdelijke verschillen, beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden wordt een latente belastingvordering opgenomen, maar uitsluitend voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening respectievelijk compensatie. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.14 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar SRD's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

3.15 Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

3.16 Gebeurtenissen na de rapportagedatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van significante invloed kunnen zijn op de balans per 31 december 2015.

4. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs- gebouwen en - terreinen	Transport- middelen	Inventarissen	Machines en Zwaarmaterieel	Overige materiële vaste activa	Onderhanden- werken	Totaal
<i>(in SRD)</i>							
per 1-jan-2015							
Aanschafprijs	16.552.721	5.976.741	1.958.004	15.155.470	1.220.723	6.893.440	47.757.099
Cumulatieve afschrijvingen	(356.899)	(2.366.559)	(1.106.585)	(3.965.699)	(637.078)	-	(8.433.277)
Boekwaarde	16.195.822	3.610.182	851.419	11.189.771	583.645	6.893.440	39.323.822
Mutaties:							
Investerings	6.623.351	-	65.203	5.627.492	67.007	(6.864.359)	5.518.694
Desinvesteringen	-	(193.375)	(87.402)	-	-	-	(280.777)
Herclassificatie	(6.251)	4	(8.438)	(5)	-	-	(14.690)
Afschrijvingen	(403.205)	(1.202.950)	(296.028)	(2.584.472)	(380.558)	-	(4.867.213)
Afschrijvingen desinvesteringen	-	153.089	61.181	-	-	-	214.270
Herclassificatie	(7)	(461)	7.914	(29)	566	-	7.981
	6.213.888	(1.942.943)	(257.570)	3.042.986	(312.985)	(6.864.359)	578.265
per 31-dec-2015							
Aanschafprijs	23.169.821	5.783.370	1.927.367	20.782.957	1.287.730	29.081	52.980.325
Cumulatieve afschrijvingen	(760.111)	(3.416.881)	(1.333.975)	(6.550.200)	(1.017.072)	-	(13.078.239)
Boekwaarde	22.409.710	2.366.489	593.392	14.232.757	270.658	29.081	39.902.086

5. Voorraden

Voorraden kunnen als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Voorraad goud	337.279	135.791
Voorraad bouwmaterialen	256.542	89.847
Voorraad steenslag	2.511.030	2.301.450
	3.104.851	2.527.088

6. Vorderingen

Vorderingen kunnen als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Vordering op Rosebel Gold Mines N.V.	2.619.512	3.256.837
Debiteuren	2.459.638	1.447.872
Vordering Global Vastgoed N.V.	13.130.000	10.887.500
Vorderingen inkomstenbelasting	3.240.436	-
Overige vorderingen	642.870	582.998
	22.092.457	16.175.207

Vordering op Rosebel Gold Mines N.V.

Deze post betreft de vordering van de royalty over het 4e kwartaal 2015 respectievelijk 2014. Het bedrag is ontvangen in januari 2016 respectievelijk 2015.

Vordering Global Vastgoed N.V.

In de vorderingen zijn eveneens opgenomen, de storting ten behoeve van het vermogensbeheer inzake Global Vastgoed N.V. De belegging in het vermogensbeheer betreft een storting met een nominale waarde van USD 3.250.000 en heeft een looptijd van 12 maanden.

Vorderingen inkomstenbelasting

Inkomstenbelasting vordering op de voorlopige aangifte van SRD 3.240.436 heeft betrekking op de inkomstenbelasting betaald voor 2015.

7. Effecten

De effecten betreffen een storting bij de Centrale Bank van Suriname ten behoeve van schatkistpapier. Het bedrag van het schatkistpapier heeft een nominale waarde van SRD 36.000.000, bestaande uit schatkistpapier van SRD 20.000.000 aangegaan in maart 2015 voor 12 maanden en SRD 15.260.000 herbelegd in september 2015 voor 12 maanden.

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Looptijd 12 maanden, vervaldatum maart 2016 en 2015	20.000.000	20.000.000
Looptijd 12 maanden, vervaldatum september 2016 en 2015	15.260.000	16.000.000
	35.260.000	36.000.000

8. Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden, deposito met een looptijd korter dan twaalf maanden, goud en zilver. Deze staat ter vrije beschikking van de vennootschap.

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Banken	11.951.234	10.009.945
Deposito	8.484.000	8.375.000
Kassen	18.554	12.011
Goud en zilver in 'Pool Account Royal Canadian Mint'	38.230.225	31.326.453
	58.684.012	49.723.409

Deposito

De deposito betreft een storting bij de Hakrinbank met een nominale waarde van USD 2.500.000 in oktober 2013 en heeft een looptijd van 18 maanden. Deze deposito is direct opeisbaar.

Goud en zilver in 'Pool Account Royal Canadian Mint'

Dit betreft voornamelijk de waarde van goud in troy ounce die Grassalco "in kind" ontvangt uit de productie van Rosebel Gold Mines N.V. De productie van Rosebel Gold Mines N.V. bestaat uit goud, zilver en de zogeheten carbon fine. Het goud wordt verstuurd naar de Royal Canadian Mint, alwaar het wordt verwerkt tot 99,99% zuiver goud. Van het eindproduct, wordt 2% betaald, in goud en zilver, door middel van een storting op de Pool Account bij de Royal Canadian Mint op naam van Grassalco conform de Delfstoffen overeenkomsten.

Per 31 december 2015 en 2014 heeft Grassalco goud en zilver deposito bij de Royal Canadian Mint:

	31-dec-2015	31-dec-2014
Goud (in troy ounce)	8.890.565	7.784.195
Price per troy ounce (in USD)	1.062.25	1.199.25
Goud (in USD)	9.444.002.67	9.335.195.85
Zilver (in troy ounce)	1.354.54	1.000.008
Price per troy ounce (in USD)	13.82	15.97
Zilver (in USD)	18.719.74	15.970.13
Total goud en zilver (in USD)	9.462.722	9.351.166
Total goud en zilver (in SRD)	38.230.225	31.326.453

9. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Herwaarderings- reserve	Algemene reserves	Totaal
<i>(in SRD)</i>				
Stand per 1 januari 2014	5.006.000	34.987	31.234.742	70.305.401
Mutaties boekjaar 2014:				
- Mutaties	-	120.066	-	120.066
- Resultaat 2014	-		4.450.098	4.450.098
Stand per 1 januari 2015	5.006.000	155.053	35.684.840	40.845.893
Mutaties boekjaar 2015:				
- Mutaties	-	(155.053)	-	(155.053)
- Resultaat 2015	-	-	10.600.284	10.600.284
Stand per 31 december 2015	5.006.000	-	46.285.124	51.291.124

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt SRD 15.000.000, verdeeld in 800,600 aandelen A van elk SRD 10 nominaal, waarvan 500,600 zijn geplaatst en volgestort en 70,000 aandelen B van elk SRD 10 nominaal, waarvan 1 (een) is geplaatst en volgestort.

10. Voorzieningen

	Voorziening pensioen	Voorziening herstelkosten	Totaal
<i>(in SRD)</i>			
Stand per 1 januari 2015	2.071.941	12.453.314	14.525.255
Mutaties:			
- Toevoegingen ten laste van het resultaat	17.257	1.314.040	1.331.297
- Onttrekkingen	-	-	-
- Vrijval ten gunste van het resultaat	-	-	-
Stand per 31 december 2015	2.089.198	13.767.354	15.856.552

Voorziening herstelkosten

Dit betreft de geschatte verplichting van de toekomstige kosten voor het herstellen van het mijngebied bij beëindiging van de operatie.

Voorziening voor pensioen

De vennootschap heeft een toegezegde-pensioenregeling voor nagenoeg alle medewerkers met een contract. In geval van tekorten die worden gecalculeerd per balansdatum, worden deze voorzien.

11. Kortlopende schulden

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
RC Overheidsroyalties	81.937.816	65.241.185
Kredietfaciliteit bij banken	1.797.509	387.331
Crediteuren	2.187.245	3.063.707
Inkomstenbelasting	2.256.394	16.605.538
Onverdiende rentebaten	1.357.844	1.403.670
Overige schulden	2.358.921	1.676.946
	91.895.729	88.378.377

RC Overheidsroyalties

Dit betreft de 80% berekening van de toegekende royalties. Het gaat om de bruto royalty van 2% “in kind” van de goudproductie en alle andere mineralen bij Rosebel Gold Mines N.V. Bij de verkoop van het goud (in opdracht van de vennootschap) worden de opbrengsten hiervan via de Royal Canadian Mint pool account overgemaakt op de rekening van de Centrale Bank van Suriname, welke van deze opbrengst 20% overmaakt op de rekening van de vennootschap. De Centrale Bank van Suriname houdt op de royalty's automatisch 80% in vanwege het feit dat deze op de rekening aldaar gestort worden welke onder beheer zijn van de overheid. Op grond van de opdracht van de overheid, waarbij 80% wordt ingehouden van de royalty's zou ook gelden dat de voorraden die liggen bij Royal Canadian Mint voor 80% van de overheid zijn en indien uit documentatie blijkt dat de vennootschap alleen mag verkopen en de opbrengst op de rekening van de Centrale Bank van Suriname overgemaakt wordt.

Inkomstenbelasting

De te betalen inkomstenbelasting van SRD 2.256.394 heeft betrekking op de inkomstenbelasting verschuldigd over het jaar 2012, die zal worden afgewikkeld na vaststelling van de definitieve aangiften.

12. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen***Voorwaardelijke vordering***

In opdracht van de Staat Suriname (zie brief van 17 mei 2018 NH133/2018), draagt Grassalco 80% van de royalty's af aan de Staat Suriname. Deze royalty wordt ontvangen vanaf de start van de commerciële productie in 2005 van goud door Rosebel Gold Mines N.V. Deze opbrengsten werden gebruikt voor kwijtschelding van een schuld aan de Centrale Bank van Suriname. In 2007 is deze schuld afgewikkeld. De aflossing van de schuld vond plaats gedurende de periode 10 maart 2005 – 29 oktober 2007.

Na deze periode is de afdracht van 80% niet opgenomen in de jaarrekening. Deze afdracht bedraagt SRD 595.244.139 per 31 december 2015 (SRD 535.552.143 per 31 december 2014). De Raad van Commissarissen en de Directie zijn thans in onderhandeling met de Staat Suriname omtrent de afwikkeling van de geaccumuleerde afdrachten ad. SRD 595.244.139.

Concessies

Per 31 december 2015 heeft Grassalco de volgende concessierechten:

Project	Stad	Oppervlakte	Uitgegeven	Rechten	Verlopen
Pattamacca	Marowijne	1.200 ha	30/05/2013	Exploitatie	30/05/2018
Goliath	Para	200 ha	24/4/2014	Exploratie	24/04/2017
Goliath	Para	26.000 ha	4/02/2014	Exploratie	4/02/2016
Maripaston	Para	1.375 ha	19/9/2011	Exploitatie	19/9/2016
W. J. Phedra	Para & Brokopondo	344 ha	25/3/2013	Exploitatie	25/3/2018
Erfpacht	Paramaribo	1,74 ha	6/10/1987	Behuizing	6/10/2027
Erfpacht	Paramaribo	3.176,61 m2	17/3/1993	Behuizing	17/3/2033
Brokolonko	Sipaliwini & Brokopondo	10.379 ha	4/02/2014	Exploratie	4/02/2017

13. Omzet

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Omzet - steenslag	14.846.974	21.345.836
Omzet – bouwmaterialen	609.924	381.521
Omzet – goud	4.956.571	330.265
Omzet – overige	1.051.251	1.114.082
	21.464.720	23.171.703
Verkoopkortingen	(80)	(9.014.923)
	21.464.640	14.156.780

14. Kostprijs omzet

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Kostprijs - steenslag	9.647.052	8.108.387
Kostprijs – bouwmaterialen	40.657	224.573
Kostprijs – goud	9.603.293	741.126
Kostprijs – overige	1.209.275	23.505
	20.500.277	9.097.591

15. Bedrijfskosten

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Lonen en salarissen	8.486.646	6.533.487
Sociale lasten en pensioenen	557.052	379.387
Afschrijvingen	4.867.213	3.731.077
Onderhoud gebouwen en terreinen	696.637	1.083.028
Beveiliging	1.162.132	1.613.446
Huurmachines & overige	1.818.808	1.219.395
Brandstof en smeermiddelen machines	2.918.135	2.221.279
Concessierechten	182.710	17.227
Contractors	140.641	1.073.494
RGM fee	1.086.904	609.929
Aanschaf kleine inventaris	551.545	518.192
Accountantskosten	480.642	244.413
Communicatie kosten	267.290	295.426
Community (CSR) kosten	393.564	-
Consultancykosten	1.080.809	1.344.376
Diensten derden	1.685.570	692.274
Donaties en Sponsoring	782.138	1.300.464
Huur bedrijfspand	256.937	144.770
Opleiding/trainingkosten	242.003	169.915
Overige bedrijfskosten	2.784.712	2.942.348
Overige huisvestingskosten	210.950	146.978
Overige personeelskosten	811.073	1.138.839
Overige transportkosten	529.855	118.688
Overige verkoop/promotiekosten	287.013	219.876
Reparatie & onderhoud machines	2.230.594	1.168.509
Reparatie en onderhoud	494.481	603.628
Transport Bouwmaterialen/Steenslag	1.484.132	523.964
Voorziening herstellkosten	1.314.040	205.230
Overige exploitatie/exploratie kosten	658.612	313.456
	39.623.151	30.573.095
Toegewezen aan productie	(20.580.727)	(10.136.198)
	19.042.424	20.436.897

15.1 Lonen en salarissen

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Brutolonen en salarissen	6.807.350	4.869.109
Vergoedingen	905.759	708.878
Vakantiegeld & gratificatie	773.537	955.500
	8.486.646	6.533.487

15.2 Sociale en pensioenlasten

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Ziektekostenverzekering	464.297	318.790
Medischekosten	28.740	38.620
Premie SOR	28.018	20.969
Pensioenpremie	35.997	1.008
	557.052	379.387

Gedurende het boekjaar 2015 bedroeg het aantal werknemers bij de onderneming 133 (2014: 115).

15.3 Afschrijvingen

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Machines en zwaar materieel	2.584.472	1.893.731
Transportmiddelen	1.202.950	1.087.164
Inventarissen	296.028	591.351
Bedrijfsgebouwen	403.205	158.436
Overige materiële vaste activa	380.558	395
	4.867.213	3.731.077

16. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten kunnen als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Royalties 100%	74.614.995	93.600.625
Afdracht 80% aan Staat Suriname	59.691.996	74.880.500
Netto royalties	14.922.999	18.720.125
Omzet huur	194.412	79.144
	15.117.411	18.799.269

17. Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten kunnen als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Rentebaten	3.312.542	2.683.974
Betalingskortingen & rekenverschillen	38.026	49.783
Koersverschillen	10.904.059	(1.368.339)
Waardevermindering van vlottende activa	(581.543)	(334.155)
Betaalde interest	(112.152)	(2.725)
	13.560.933	1.028.538

Waardevermindering van vlottende activa

Dit betreft de waardeverminderingen bij herwaardering van de ontvangen 2% royalty (2% van de goud productie in kind) welke gehouden wordt op een pool account in Canada bij Royal Canadian Mint. Deze voorraden worden in de administratie gewaardeerd tegen de actuele waarde. Voor een actief wordt vastgesteld dat indien de actuele waarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, de verwerking van de afwaardering plaatsvindt via de winst-en-verliesrekening.

Koersverschillen

De deviezen winst van SRD 10.904.059 is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de fluctuatie van de USD t.o.v. van de SRD wisselkoersen, die SRD 3.35 aan het begin van het jaar was en SRD 4.04 aan het eind van het jaar.

18. Belastingen uit gewone bedrijfsvoering

De vennootschap is opgericht in Suriname. Alle activiteiten van de vennootschap worden uitgevoerd in Suriname en daardoor wordt de onderneming belast volgens de van toepassing zijnde wetten van Suriname met een wettelijk percentage van 36% ten aanzien van de inkomstenbelasting. Als gevolg van een verschillend belastingstructuur en veranderingen in de operationele activiteiten heeft het management een schatting gemaakt van de te betalen belasting over 2014 en 2015 aan de hand van het verloopig resultaat.

Latente belastingvordering

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	10.600.284	4.450.098
Wettelijk percentage	36%	36%
Te betalen inkomstenbelasting	3.816.102	1.602.035

Mutatie van latente belastingvorderingen:

	2015	2014
<i>(in SRD)</i>		
Stand per 1 januari	8.270.653	9.872.688
Te betalen inkomstenbelasting	(3.816.102)	(1.602.035)
Stand per 31 december	4.454.551	8.270.653

De latente belastingvorderingen zijn niet in de balans opgenomen.

2015

De verschuldigde inkomstenbelasting ad SRD 3.816.102 over 2015 is verrekend met de latente belastingvorderingen, die is ontstaan uit hoofde van het geleden verlies in 2013.

2014

Per 31 december 2013 heeft de vennootschap een cumulatief verlies gerapporteerd van SRD 27.424.134, dat geresulteerd heeft in een latente belastingvordering van SRD 9.872.688. De belastingschuld van SRD 1.602.035 over 2014 verrekend met de per saldo latente belastingvordering per 31 december 2013.

19. Bezoldiging van directie en commissarissen

Aan bezoldigingen is in het boekjaar ten laste van de onderneming gekomen voor commissarissen een bedrag van SRD 126.000 voor zowel 2015 als 2014. Voor de bezoldiging van de directeur is gebruik gemaakt van de vrijstelling.

20. Overige gegevens

20.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

20.2 Statutaire bepaling inzake winstbestemming

In de statuten is de resultaatbestemming als volgt vastgelegd:

Artikel 21 lid 1: afschrijvingen en reserveringen op de winst- en verliesrekening worden daarin zodanig opgenomen als de directie en de raad van commissarissen geraden te oordelen.

Artikel 25: de winst, blijvende uit de de door algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening, staat ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

Indien de vennootschap over een fiscaal jaar winst heeft behaald, zal de bestemming hiervan worden bepaald door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

In de statuten zijn er geen expliciete bepalingen inzake verlies opgenomen.

Er wordt voorgesteld het resultaat na belastingen van SRD 10.600.284 ten gunste van de Algemene Reserve te brengen.

20.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die toegelicht en/of aanpassing vereisen in de jaarrekening.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de Aandeelhouders, de Raad van Commissarissen en Directie van
N.V. GRASSALCO

Verklaring over de in het verslag opgenomen jaarrekening 2015

Onze oordeelonthouding

Wij hebben opdracht gekregen de jaarrekening 2015 van N.V. Grasshopper Aluminum Company te Paramaribo te controleren.

Wij geven geen oordeel over de getrouwheid van de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening van de vennootschap. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons controleoordeel bij de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening te kunnen baseren. De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de winst- en verliesrekening over 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor onze oordeelonthouding

Wij zijn pas na 2016 benoemd tot accountant van de entiteit en hebben daarom de voorraadopname aan het begin en het eind van het boekjaar niet bijgewoond. Het is niet mogelijk gebleken om op andere wijze voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen omtrent de aanwezige voorraden per 31 december 2015 en 2014. Deze voorraden zijn in de balans opgenomen voor respectievelijk ad SRD 3.104.851 en ad SRD 2.527.088. Daarnaast hebben wij geen voldoende en geschikte controle informatie kunnen verkrijgen omtrent de volledigheid van de omzet en opbrengsten over 2015 en het bestaan van de juistheid van de voorraad omdat wij geen sluitende goederenbeweging hebben ontvangen van de Directie en er geen adequate inventarisatie heeft plaatsgevonden.

Als gevolg van de hiervoor genoemde omstandigheden hebben wij niet kunnen vaststellen of er eventuele correcties nodig zouden zijn met betrekking tot de verantwoorde of niet-verantwoorde voorraden, omzet en opbrengsten. Hetzelfde geldt voor de desbetreffende posten van de winst-en verliesrekening.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Grasshopper Aluminum Company zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening, onze controleverklaring daarbij en de overige gegevens, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het Directie verslag.

Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om te overwegen of de andere informatie al dan niet met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben opdracht gekregen de andere informatie te lezen en op basis van onze kennis en ons begrip, te verkrijgen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, te overwegen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

De Directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Directie verslag en de overige gegevens.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Directie voor de jaarrekening

De Directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. In dit kader is de Directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, verricht in overeenstemming met de door onze beroepsorganisatie uitgevaardigde controlestandaarden. Vanwege het belang van de aangelegenheden beschreven in de paragraaf 'De basis voor onze oordeelonthouding' zijn wij niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om daarop ons oordeel te kunnen baseren.

Paramaribo, 30 augustus 2018

Lutchman & Co N.V.

Namens deze

was getekend drs. M.R.A. Lutchman RA

www.grassalco.com